

MESERIASUL AZ IPAROS

DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középparasainak hetilapja. — Az Ipartestületek Szövetsége, az aradi Iparos Ország, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek Szövetsége és a Timisoarai Vendéglősök és Kávésok Ipartestülete hivatalos lapja. Egyesülve a timisoarai „Az Iparos”-sal és a „Fodrász Újság”-gal

„Tiszteld a tisztet
ipart!”

Congresul Uniunii generale a micilor industriași din București

Duminică dim., s'a ținut în aula Academiei de comerț congresul Uniunii generale a micilor industriași. A presădat d. Al. Samoil senator al Camerelor de muncă, asistat de d-nii Nicu Nicolau, secretar general; Gh. Covuceanu—Buzău, Veisman—Cernăuți, G. Nicolau—Constanța, St. Coroban—Arad, ing. Soiu—C. Albă, Gutu Simion—Timișoara, M. Bulăceanu—Galați, Ef. Iminie—Constantinescu—Caracal, și Gologan—Brașov.

Au mai participat d-nii Mih. Manoilescu și D. R. Ioaniteșcu, foști miniștri, Vintilă Panatopol, fost secretar general și Mih. Enescu director general al Asigurărilor.

D. Samoil președintele Uniunii a explicat motivele pentru care a fost convocat acest congres extraordinar. Situația creată „Uniunii” în ultimul timp și loviturile ce s'au îndreptat contra ei, cu scopul de a o desființa, au determinat acest congres.

Impozitele exagerate și rău așezate, asupra micilor industriași și mici patroni, duc văzând cu ochii, la distrugerea lor.

Ni s'a promis că se va înlocui legea unificării meseriilor, și până azi această legiferare încă nu s'a făcut.

În chestia asigurărilor sociale, d. Samoil aduce o aspră critică acestei instituții, care nici până acum nu s'a putut pune la punct ca să corespundă menirii ei.

Serviciul medical lasă mult de dorit, ca și asistența propriu zis.

În chestia plății primelor 7 zile de boală, impune micilor patroni am multe promisiuni oficiale că micii patroni vor fi scutiți de acest impozit care constituie o adevărată calamitate.

Toți micii industriași și mici patroni așteaptă dela cei în drept realizarea promisiunilor.

OUVANTARILE

D. Gheorghiu, secretarul general al ministerului muncii, primit cu vii aplauze, aduce salutul d-lui ministru Nistor, care regretă că n'a putut participa la deschiderea congresului.

D. ministru Nistor e hotărât să îndeplinească doleanțele meseriașilor și să fie într-o că: mai strânsă legătură cu d-rii. Legea de unificarea meseriilor va fi înfăptuită chiar în această sesiune parlamentară. Legitimă și oportună este și chestiunea pe care a ridicat-o d. Samoil ca plata primelor 7 zile de lucru să fie luată din sarcina micilor industriași și patroni, ca fiind inechitabilă și deci antisocială.

D. Andrei Băciu—Timișoara, St. Coroban—Arad; d. Al. Cășulin—Oltenița; d. P. Popescu—Târgoviște aduc salutul organizațiilor respective.

ASIGURARILE SOCIALE

D. D. R. Ioaniteșcu fost ministru recunoaște că legea asigurărilor din 1933 nu este perfectă, căreia criza economică îi subliniază și mai mult lipsurile ei, dar asta nu înseamnă că legea e rea, ci că trebuie corectată.

Face o caldă apărare a asigurărilor sociale și arată necesitatea întinderii cât mai mult a activității asigurărilor în cât mai multe straturi sociale.

D. Toma Cirepa—Sibiu arată cât de defectuos funcționează în provincie, asistența medicală.
(Continuare la pag. 8.)

A bucurestii orșagos iparoskongresszus világgá kiáltotta:

Mi fáj az ország iparos társadalmának?

Legtöbb a panasz a betegsegélyző és az elviselhetetlen közterhek ellen. — Igazságos adóki-vetést, az iparos szerszámainak árverés alól való mentesítését és kiméletes adóbehajtást követeltek. — Zugó elégedetlenség az első hét napi betegköltségnek a munkaadóra há-rítása ellen. — Az iparos feltételes betegsegélyző tagsága és a betegsegélyző autonó-miájának feltétlen kimondása mellett foglalt állást a kongresszus.

Ioaniteșcu volt miniszter:

— Az iparossérelmeket csak akkor orvosolják,
ha erőit egyesítve, egységesen jár el az iparosság..

Vasárnap tartotta meg Bucurestiben az ot-tani kereskedelmi és iparkamara nagytermében a romániai kisiparosok országos szövetsége ország-szene nagy érdeklődéssel várt kongresszusát. Al. Samoil szenátor elnöklése alatt. Az elnök mellett Nicu Nicolau, a szövetség főtitkára, Gh. Covu-ceanu buzăui delegátus, Weismann cernăuți-i, G. Nicolau constantai, Ștefan Coroban aradi, ing. Soiu cetatea-albai, Gutu Simion timisoara-i. Bu-

leceanu galați-i, Ef. Iminie Constantinescu caracali és Gologan, a brasovi helyi szervezetek elnökei segédkeztek.

Rész vettek a kongresszuson Mihail Manoil-escu, Trancu-Iasi és D. R. Ioaniteșcu volt minisz-terek, Vintile Panatopol volt államtitkár va-lamint Mihail Enescu, a betegsegélyző pénztárak volt vezérigazgatója is.

Samoil elnök hatalmas beszéde az iparosság adósérelmeiről és lesújtó megállapításai a betegsegélyző ügyében.

Al. Samoil szenátor, a kisiparosok országos szövetségének elnöke, megnyitó beszédében ismer-tette a kongresszus összehívásának szükségessé-gét és kifejtette, hogy

a szövetség léteérdeke ellen intézett támadások miatt vált szükségessé a kongresszus össze-hívása

Az a körülmény, hogy a szövetségtől megvonták az elsőbbségi kedvezményt, amit egyenlő ajánla-tok esetén a közszállításoknál tagjai számára nyújtottak, létérdekében támadta meg a kisipa-rosságnak ezt a tekintélyes szervezetét.

A túlzott adók és azok rossz elosztása, a kis ipari munkaadók túlzott megadóztatása szem-mel láthatólag tönkre menésüket fogja eredményezni.

A pénzügyminisztériumban nincsen megfelelő hi-vatalközi kar, amely a kisiparosok megadóztatá-sának technikai részét ismerné.

Igéretet kaptunk az ipartörvények egysége-sítésére, de sajnos. eddig még semmi sem történt ebben az irányban.

Al. Samoil elnök a továbbiakban szigorú kri-tikát gyakorolt a betegsegélyző pénztárak műkö-dése felett, mert — mint mondták — minde-ideig nem tudtak megfelelő hívatásuknak. Nem felel meg sem az orvosi szolgálat, sem maga a se-gélyezés. A kisipari munkaadók terhére rótt első hé-nap ügyére vonatkozólag ígéretet kaptunk már több hivatalos helyről arra nézve, hogy ezt a lehetetlen helyzetet legalább is a kisiparosokra nézve orvosolni fogják.

Gheorghiu, a munkaügyi minisztérium ál-lamtitkára emelkedett ezután szólamra. Tolmácsolt-a a munkaügyi miniszter üdvözlését. A miniszter elfoglaltságára való tekintettel nem vehetett részt személyesen a kongresszuson. Örömeinek adott ki-fejezés, hogy részt vehet a kisiparosok munkájá-ban és bejelenti, hogy Nistor munkaügyi minis-ter határozott szándéka, hogy

a kisiparosok sérelmeit orvosolja.

A MUNKAÜGYI MINISZTERIUM
KÉPVISELŐJE IS IGAZSÁGTA-
LANNAK MINŐSÍTI AZ ELSŐ
HÉT NAP ÜGYÉT

Az ipartörvény egységesítését már a parlament mostani ülésén meg fogják valósítani.

Természetesnek és jogosnak tartja a Samoil szenátor által felvetett sérelmet is, hogy a mun-kás betegsége esetén az első hét napot a mun-kaadó tartozzon megfizetni, mert az jogtalan és antiszociális.

Eredményes munkát kíván a kongresszusnak, hogy munkásságuk az ország és a hazai ipar ja-vára váljon.

Al. Samoil elnök válaszában köszönetét fe-jezte ki a kormány részéről jövő jóakarattól és ígéretéért. Annak a reményének adott kifejezést, hogy ezek az ígéretet meg is fogják valósulni.

FELSZÓLALÁS A BETEGSEGÉLYZŐ
ILLETEKEINEK ÖTVENSZAZALE-
KOS FIZETÉSI ELOSZTÁSA ELLEN.

A szövetség felszólaló, Calugărescu-Pitești, először a betegsegélyző pénztárak működését kri-

tízálta. Indítványozta, hogy a kongresszus vizsgálja ki, hogy

a munkaadó ne fizesse a jövőben egyenlő részben a munkással annak betegsegélyzői biztosítását.

Nagyobb hitelek nyújtását kéri az iparosság részére, kéri az adók leszállítását, valamint 50 százalékos utazási kedvezményt az államvasutakon.

Felszólalnak még St. Stoleriu (Bacău), St. Calleanu (Cernăuți), Diaconescu (R. Vâlcea), N. Gheorghescu (Sfântăruș), Andrei Băciu (Timișoara), St. Coroban (Arad), Al. Cătălan (Oltenița), P. Popescu (Făgăraș), akik a vidéki tagozatok üdvözlését és szolidaritását tolmácsolják.

IOANITESCU VOLT MINISZTER „BEISMER” ES MA SE TUDJA, MI AZ, HOGY KISIPAR...

D. R. Ioanitescu volt miniszter elismerte, hogy az 1933-ik évi betegbiztosítási törvény nem perfekt. A gazdasági krízis még jobban kiélezi annak hiányosságait. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a törvény magában véve elvetendő volna, bár föltétlenül javításra szorul. Nem tartja jogosultnak, hogy a kisiparosok sérelmezik a betegsegélyező pénztárak által nyújtott segélyek elégtelenségét, mivel a meseriaşok (kisiparosok) és családjaik évi 120.000.000 lej kapnak a betegsegélyezőtől (?) míg hozzájárulásuk minimális (?) Ezt el kell ismerniük a kisiparosoknak.

Az iparosság sérelmeinek orvoslása azonban csak akkor fog bekövetkezni, ha mindnyájan egyesítik erőiket és egységesen fognak eljárni. — fejezte be beszédét a volt miniszter, aki ma is éppen úgy nincsen tisztában a kisiparos fogalmával, mint akkor, amikor a betegsegélyező-törvényt szerkesztette.

MIRE AZ ORVOS MEGÉRKEZETT, A BETEG MEGHALT...

Toma Cirepa (Sibiu), Orleanu (Aiud), Coltea (Iasi), valamennyien a betegsegélyező működés-

se ellen szólaltak fel. Jellemző eset többek között:

előfordult, hogy a kihívott orvos csak 24 óra eltelte után jelent meg, amikor a beteg már halott volt.

Egy másik eset:

Aludra egy 360 lejes kifizetés miatt Bucurostól inspektor jött le, ami 6000 lej kötséget jelentett a pénztár terhére.

Minél hevesebb a probléma, annál inkább egyetemi kell erőnket, hogy azt kedvezően intézzék el.

Mihail Manolescu volt miniszter egy ipari bank felállításának szükségességét hangoztatja. Az iparosság nem ismeri erejét és nem ismeri fel államfentartó fontosságát. Erőteljesen így az a helyzet, amiben jelenleg szenved. A kongresszus első napja ezzel befejeződött.

PANASZOK ŐZÖNE A KONGRESSZUS MASODIK NAPJÁN.

Az országos iparoskongresszus második napján Nicolau, a szövetség főtitkára a bucarestii központi betegsegélyező pénztár igazgatóságának üdvözlését tolmácsolja. Felzárkózásban arról ígérkezett meggyőzni a halgatóságot, hogy a betegsegélyezés egységesítésére és minél szélesebb körben való terjesztésére már a jövő generáció érdekében is szükség van. Több felszólaló után, akik valamennyien a betegsegélyező pénztár hibáit tártak fel, Coroban Stefan, Arad iparosságának delegátusa a következőket mondta: —

A betegsegélyező nem felel meg a mai követelményeknek. Mindenekelőtt ez a kérdést kell rendeznünk és főképpen ennek az intézménynek a legteljesebb autonómiáját kell kivívni. Kérte a kongresszust, járuljon hozzá, hogy a betegsegélyezés általános kötelezővé tételét újabb hat hónappal halaszták el.

Zamfir jasi-i delegátus a kincstár terrorja ellen tiltakozott.

Bőrbeszerző, termelő és eladási szövetkezetet létesítenek a cluji csizmadiaiparosok

A cluji csizmadia iparosok a napokban Vajas György elnökletével rendkívül közgyűlést tartottak. A közgyűlésen megjelent dr. Anca helyettes polgármester is, az ipartársulat jogtanácsosa, akit az elnök meleg szavakkal üdvözölt és kérte, hogy mint polgármester is vegye gondjaiba a társulatot.

Dr. Anca válaszában megköszönte az üdvözlést és kijelentette, hogy ő minden lépésében mint eddig, úgy ezután is a közérdeke fogja vezetni. Éppen ezért ajánlotta, hogy

a cluji csizmadiaiparosok anyagi helyzetük enyhítése érdekében minél előbb állítsák fel a bőrbeszerző szövetkezetet, lehetőleg a társulat keretein belül, mert ha a társulat vagyoniának kezelése továbbra is úgy megy, mint jelenleg, úgy lassan az egész vagyon meg fog semmisülni.

A polgármester beszéde után a jelenlévők közül igen sokan szólaltak fel és a felszólalások eredményeképpen este 7 órakor egyhangú határozattal kimondták, hogy

nemcsak bőrbeszerző, hanem termelő és eladó szövetkezetet is létesítenek.

A szövetkezet alapszabályainak elkészítésére tagu bizottságot küldenek ki.

Mely helységek tartoznak a timișoarei tanonciskolai kerületbe.

A munkaügyi miniszter az ország területén működő tanonciskolákat hét kerületbe osztotta be. Az egyik kerület székhelye Timișoara és ennek a kerületnek az élén Vulpe Stefan felügyelő áll. Ha ásköre alá tartoznak a timișoarei, jimboliai, terematai, periami, sannicolaul-marei, buziati, dezi, ciacovai, gataiai, iehlingi, bocsi, reșitai, stierdorfi, oravirai, bozovici, recasi, lugoji, nadragi, ferdinandi, fageți, caransebeș, tormaci, guttenbrunni, lipovai, vingai, aradul-noui, aradi, pecicai, rovinei, nadlaci, santanai, panco ai, siriai, butenii, crisi, ineul, sibisi, salontai, oradeai, beusi, bradi, és curcici járásokban levő tanonciskolák.

KÉTERTELMŰ.

— Szegény uram néhány nappal az esküvőnk után halt meg.

— Legalább nem szenvedett sokáig.

A bucarestii iparoskongresszus a betegsegélyző önkormányzata és az iparosok feltételes tagsága mellett foglalt állást.

Samoil, a kongresszus elnöke, összesítve az elhangzott felszólalásokat azt állapította meg, hogy Erdély a feltételes betegsegélyzői tagság mellett van, míg a régi királyságbeli kisiparosok a kötelező tagság mellett foglaltak állást. Ennek folytán úgy határozott, hogy kérni fogják a betegsegélyező pénztárak teljes önállóságát és azt, hogy a jövőben éppen úgy, mint a múltban a betegsegélyzőt új választott bizottság vezesse. A betegsegélyző tagság pedig csak feltételes legyen.

A kongresszus ezután a kisiparosok adóztatását tárgyalta. Muniella timișoarei delegátus a kisiparosokra kirótt túlzott adók ellen foglalt állást. Követelte, hogy az állam az iparos teherbíró képességével arányban szállítsa le az adókat és az adókövetést mindig a helyszínen végezzék.

Zamfir jasi-i delegátus a patenta fixa általános bevezetését kérte, valamint a szezoniparosok mentesítését a forgalmi adó elől.

Aldea (Brasov), Ghitu (Focșani), Spîru (Cetatea-Albă) valamennyien az adók leszállítását és a kisiparosok részéről egy képviselő bevezetését kéri az adókövető bizottságokba. Tiltakozásukat fejezik ki az ellen, hogy a pénzügyi közegek még mindig lefoglalják a kisiparos számláit, hátralékos adó fejében.

Coroban Stefan a kisiparosok országos szövetsége aradi tagozatának elnöke ugyancsak az állami és községi adók leszállítása érdekében szólalt fel. Követelte, hogy a pénzügyi közegek tartsák tiszteltben a törvényeket. Ne tegyék tönkre a kisiparost szerszámainak elárverezéseivel.

Ilyen értelemben szólaltak még fel Ionescu (Craiova), Moscaliuc (Cernăuți), Gugui (Iasi), Școlar (Cetatea-Albă), Rosca (Sălăje), Cirebea (Sibiu), Zamfirescu (Caracal), és több más delegátus is.

Alexandru Samoil elnök záró szavaiban kiemelte, hogy feltétlenül szükség van a kisiparosság életmódjának emelésére. A kisiparosok 20 munkás és 20 lóerős gépek használatáig mentesítenek a forgalmi adó fizetéséről és az adót

az iparosság teherbíró képességeihez viszonyítják.

Közönte fejezte ki a hazai sajtónak a kisiparosság igaz ügyében való támogatásáért.

Ezek után felolvasta Őfelségének, a királynak, Tătărescu miniszterelnöknek, Antonescu pénzügyminiszternek és Nistor munkaügyi miniszternek küldött hódoló táviratokat, majd este 9 órakor véget ért a kongresszus munkája.

Milyen rendszabályokat léptet életbe április elsején az új ipartörvény?

Az ezerkilencszáztizenkettő óta érvényben volt régi román iparfejlesztési törvény minden az országban működő iparvállalat számára bizonyos kedvezményeket biztosít: tekintet nélkül arra, hogy a gyár hol létesül, milyen cikkeket termel és milyen terjedelmű. Igaz, hogy a kedvezmények is mértékeltek és az ingyenes vízerőhasználatán kívül jóformán csak szállítási kedvezményeket biztosít a gyárak által előállított cikkekre. A törvény hatálya már többször lejárt s mindannyiszor rövid időre hosszabbították meg érvényét abban a feltevésben, hogy időközben elkészül az új törvény. Ez év áprilisában megint lejárt a törvény érvénye és a kereskedelmi minisztérium hozzá kezdett az új törvény elkészítéséhez. Bizottság dolgozik a törvény reformján s ez a bizottság már eddigi ülésén is elég nagyjelentőségű újítások kodifikálását határozta el. Így kimondták, hogy

a jövőben új gyárakat csak miniszteri engedély mellett lehet létesíteni.

A külkereskedelmi forgalom nagyfokú korlátozásának hatása alatt igen sok káros életképeségű vállalat alakult, olyan termelési feltételeket véve számításba, amelyek tartósak nem lehetnek. Bizonyos arányosságot a miniszterium álláspontja szerint fent kell tartani a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem között és végül meg kell akadályozni olyan vállalkozások létrejöttét, ame-

lyek a pillanatnyi nagy haszon elérése és nem az ország gazdasági erejének növelése céljából létesülnek. Mindezen szempontok figyelembevételével minden gyáralapítási kérelemre a minisztérium szigorú vizsgálat alá fog venni.

s csak olyan engedélyeket ad ki, amelyek közhasznú vállalkozások létesítését célozzák.

Evvel szemben korlátlan fejlődési lehetőséget akarnak biztosítani a már létesült és jól működő vállalatoknak, amelyek kibővítésére az állam is elő akarja segíteni.

Terve van véve az is, hogy az üzemek között a közgazdasági célszerűség és szükség alapján bizonyos fokozatokat állapítani meg a hogy az állam különböző mértékben támogassa államsegéllyel, szállítási és esetleg adó-kedvezményekkel kívánatos és szükséges iparágakat, viszont teljesen kizárja a támogatásból a feleslegesnek, életképtelennek, vagy a közgazdasági szempontból jelentéktelennek minősítendő gyárakat.

Ugyanez a törvény szabályozza majd a kartellek működését is,

amelyek ma minden akadály és ellenőrzés nélkül alakulhatnak és működhetnek.

A törvényelőkészítő bizottság elnöke Leon professzor, államtitkár, aki az tervezte, hogy meg a tavaszi parlamenti ülésszakkal megszavazatja a nagy jelentőségű törvényt.

A bucaresti s t kongresszus alázatos kérése :

Ne bántsa a kincstár a szegény ember kenyerét...

Nem az adók ellen tiltakozik a hazai s t ipaross g, hanem a közterhek kivetési és behajtási módjának felesleges sallangjai ellen. — Ne legyen a polgármesterek kényére-kedvére bizva a kenyér  r nak megállapítása.

A bucaresti országos s t kongresszus n gyponthat rozati javaslata

Rom nia s t iparosai a napokban országos kongresszusra jöttek össze Bucurestiben, hogy tiltakozzanak a kenyérbélyeg ujb li bevezetése ellen, mert az feltétlenül maga után vonná a kenyér  r nak emelkedését. A gyűlésen Grigore Costescu elnökölt Teodor Ganovici és Österreicher Ignác segédlete mellett.

Costescu elnök ismertette a gyűlés célját. Az a célunk, — mondotta, — hogy a közönséget felvilágosítsuk arról, hogy

a s t iparosok nem az adók ellen tiltakoznak, hanem azok behajtásának technikai kivitele ellen.

Ha az államnak s ks ge van arra, hogy költségvetési hiányait fedezze, vessen ki illetékeket azokra az ip r gakra, amelyek az államtól különböző kedvezményeket élveznek és

ne a szegény ember kenyerét adóztassák meg.

Máskép állana a helyzet, hogyha az illetékeket a lisztre vetn k ki, már magánál a malomnál. Ebben az esetben az adó arányosabban volna sz t osztva és a luxusliszt k és t szt nem ek után is fizetnék az adót.

A kenyérbélyeg maga után vonja a kenyér drágulását.

Oregon lugoji delegátus az erdélyi lakosság helyzetét vázolta. Erdély  s Bánságban

a szegény lakosság egyetlen t pl i kat a kenyér k pez i.

Követelte, hogy a s t iparosokat mentesíts k a kötelező k nyvvzet s alól, mivel

nem áll módjukban drága könyvelőket tartani.

Pollák dr. oradeai delegátus az erdélyi s t iparosok szövetsége nevezőben szólalt fel. Kérte a kongresszust, hassanak oda, hogy a tervbe vett mezőgazdasági adó ne a kenyér után, hanem a lisztre legyen kivetve. Követelte, hogy

a kenyér maximálása ne legyen a polgármesterek kényére-kedvére bizva.

Teodor Ganovici, a bucaresti szindikátus elnöke tiltakozott az ellen, hogy

az állam mindentalan beleavatkozik a kenyér gyártásába.

A kenyérbélyeg bevezetése nehézkes és vegz torikus rendszert jelentene sok t izezer s t iparosn l, m g ha egyenesen a lisztre vetn k ki az adót,

csak 315 nagy és 8500 kismalmot kellene ellenőrizni.

Sever Herdan arról igyekezett meggyőzni a hallgatóságot, hogy mindennem i illet k és adó végül is a fogyasztókat terheli. H hetetlen, hogy miért éppen a kenyéret tüntetik ki mindig figyelmükkel, amikor példának ok ert az üveg négyzetmétere 40 lej önköltségi  r mellett 120 lejárt kerül forgalomba. Ilyen helyen bőven volna alkalom mindennem i adó és j r l k bevezetésére. Ilyen példa a mosószóda is, amelynek értéke a kikötőben 3 lej és mégis 16 lejárt kerül előadásra.

F l akarjuk világosítani ugy a közönséget, mint a hat s gakat, hogy

m  nem az állam jövedelmei ellen tiltakozunk, hanem az azzal járó kellemetlen sallangok ellen.

Ha a munkás eln z s b l valamelyik kenyérbélyeg nélkül kerülne ki, ez már 100.000 lej b nt l st von maga után.

 rth tetlen, hogy az állam miért drágítja

meg a szegény ember kenyerét, amikor a mai körülmények között

Éppen ezt a cikket kellene minden illet kt l mentesíteni.

A kongresszus végül is határozati javaslatot szavazott meg a következő szöveggel:

Az ország s t iparosai, akik nagy s mban vettek részt az 1935. február 24- n tartott tiltakozó kongresszuson, tudomásul véve, hogy Negura miniszter ur biztosította a s t iparosok k ld ts g t arról, hogy nem vezetik be ujból a keny rb lyeget, a következőket hat roz tk  el:

1. Ellene vagyunk bármilyen illet knek, vagy ad nak, ami a kenyéret terhelné.

2. Amennyiben lehetséges volna, vonjanak

V dekezz nk
a rozsdá ellenSpeci lis
rozsd v d 
 est k

HELLONIUM

Tart s, jó fed ,
nem pattogzik.
Minden sz nben.Kérjen speciális ajánlatot. **HEL-LA** Vegysz rt i labor tor um, Arad
Strada Eminescu

 ssze minden illetéket és adót, beleértve a forgalmi adót és a városi adót is és ezt egyenesen a lisztre vess k ki a malomból való kij vet lekor, mivel csak ilyen módon lehet pontosan ellenőrizni a fogyasztást.

3. A kenyér  r nak maximálása alkalmával állapítsák meg a kenyér gyártási költségeit és ehhez adják hozzá a liszt  r t, amely állandóan változik és ezen az alapon állapítsák meg a kenyér tulajdonképpen  r t.

A kenyér  r t a jövőben ne a polgármesteri hivatal  llapíts  meg, hanem mez gazd kb l és p kekb l álló központi bizottság, amely közvetlenül a kereskedelmi vagy f ldm vel si minisztérium alatt működne.

4. Kérjük annak törvénybe iktatását, hogy a jövőben milyen képesítés s ks ges a kenyérral való kereskedés engedélyezéséhez.

S jnos, nem fog örökké tartani..

Hadakoznak az  leszt gy rak és üveggyárak, olcsóbb lett a táblaüveg és az élesztő

Am t nem tudott kiharcolni a fogyasztó iparosság több éves mozgalma, megvalósította egy kartellen kívüli  veggy r és a dömping-élesztő hőse, a bukovinai  leszt gy r,

resz lv tte az üzleti versenyt.

Az ország  leszt gy rai tudvalévőleg az egész országra nézve egységes előadási árakat állapították meg, magas b nt r sp nz kikötésével biztosították egymást az árleszállítás ellen. A közelmúltban aztán Bukovinában, Cernauti közelében, uj  leszt gy r alakult és ez alaposan megzavarta a kartell üzleti sz m t s it. Az történt ugyanis, hogy

a bukovinai gy r a nagyobb fogyasztó piacokon 40 lejárt kezdte  r lni az élesztő k l l t, melyet eddig a kartell 62 lej 70 baniban hozott forgalomba.

A s t iparosok természetesen kaptak az alkalmon és vásárolták a bukovinai élesztőt, mert ilyen  r mellett  k is jobban megtalálták üzleti sz m t s ikat. Az  leszt kartell forgalma a nagy verseny mi t visszaesett és ez gondolkod be ejtette a kartell urait, akik bel t tk, hogy magas  r kkel nem bír k a versenyt és az élesztő  r t 62 lej r l 44 lejre sz ll t tt k le.

A kartell emellett is busás hasznot v gzsebre.

„Ha t    ttel m ssz le,  n nyolccal adom
olcsóbban...”

Hasonló volt a helyzet a táblaüveg piacán is. Hiába szállította fel a kereskedelmi miniszter a t bla veggy rakat, hogy áraikat szállítsák le, mert k l nb en beengedi az országba a külföldi t bla veget, nem ért el eredményt, mert a gyárosok kijelent tt k, hogy gy rt m nyaik  nem tud jk olcsóbban adni a gy raik anyagi alapjának kock zta sa nélkül.  s amire képtelen volt a miniszter, azt most megvalósította egy, a régi királyságban lévő  veggy r, amely most kezdte meg működését és nem volt hajlandó belépni az  vegkartellbe.

A gy r az  vegkeresked sekhez k ld t körlevélben k z lta, hogy

a kartell-áraknál  t sz z l kkal olcsóbban

sz ll t t bla veget.

M kor ez az  j lat a kartell tudomására jutott, szintén körlevelet bocsátott ki és ebben már azt k z lta, hogy

az üveg  r t 8 sz z l kkal sz ll t tta le

Az élesztő és táblaüveg-kartell tehát felbomlott és az árak mindaddig fogn k esni, amíg a hadakozó gyárak között megállapodás nem jön létre.

Mert a kartell mégis csak hatalmasabb. Az eddig  l rt hasznb l addig nyomják az árakat, amíg a kartellen kívülálló k t gy r beadja a derekát.   t kor aztán majd olyan m r ekben fogják emelni az árakat, mely   h rc alatt v ztesez k rt bőven k rp t lni fogja őket.

Hogyan tünteti el a pénzügyminiszter az idei költségvetési év hárommilliárdos deficitjét, amelyről kiderült, hogy negyvmilliárd...

Hatszázmillió lej a forgalmi adó emelése, 400 millió a cukor új taxája, 50 millió a kávé fogyasztási adója, 400 millió a liszt új adója, 500 millió az adómentességi megfosztott házak adóübblete címén szerepel a tervezetben és még mindig hiányzik egymilliárd...

Forró napok a fináncokpontonban. Két hét óta a pénzügyminisztérium egész személyzete az év legnagyobb és legfontosabb munkáján: a költségvetés összeállításán dolgozik. Minden évben nehéz munkát ad az állam kiadásainak és bevételeinek összeállítása és a sok mellék-munka: törvények előkészítése, javaslatok kidolgozása és indoklása és a részletezés munkája, amelyen egész tisztviselő-hadsereg dolgozik. Mindezek a munkálatok az idén még sokkal nehezebbek és körülményesebbek, mint más években bizonyos jól ismert okoknál fogva. Amin: az előre kiszámítható volt, a budget végösszege 21 milliárd körül lesz. Az idei költségvetési évben az állam február 1-ig 14 milliárd 800 millió lejt inkasszált, a hátralévő két hónap bevétele 2 és fél milliárd lesz, úgy, hogy a teljes évi bevétel 17 milliárd 20 millióra tehető. Ennél több bevételt a jövő évre sem lehet előirányozni, legalábbis nem ugyanazon forrásokból, amelyek az idén is rendelkezésre álltak az államkincstárnak. Hogy a kiadások se haladják túl ezt a bevételi előirányzatot, le kellett szállítani a miniszteri tárcák kiadásait 10 százalékkal. Ez meg is történt. De

az állami kiadások a jövő évben egészen biztosan megnőnek mintegy három milliárdal, mégpedig két milliárdal a hadsereg szükségleteinek fedezésére és 750 millióval az állami tartozások törlesztési összegeinek növekedésével.

Ennek a három milliárdos többletnek előteremtése a mai viszonyok között nem könnyű feladat.

A pénzügyminiszter új bevételi forrásokként a 3 milliárdos kiadási többlet fedezésére a következő jövedelmeket jelöli meg:

A forgalmi adó 10 százalékos emelése és egyes áruknak más kategóriákba való áthelyezése. Előrelátható bevételi többlet 600 millió lej.

A cukor fogyasztási adójának kilonként 3 lejjel való emeléséből 400 millió.

A kávé 25 lejes fogyasztási adójából — új adó — 50 millió.

A petróleum fogyasztási illetékét csak igen kis mértékben emelik, de annál inkább megszorítják az adózás ellenőrzését s ezen a révén 300 millió bevételi többletetre számítanak.

Ezek az adó-emelések mintegy 1 milliárdos bevételi többletet ígérnek.

Új fogyasztási adó alá veszik a lisztet. Erre vonatkozólag tervbe van véve, hogy az export fokozása érdekében a belföldön fogyasztásra kerülő lisztre a malmokban, illetőleg, amikor a megőrölt buza a malmot elhagyja, kilonként 1 lejes illetéket vetnek ki, amelyet azok az exportőrök kapnak, akik külföldre szállítják a gabonát. E prémium nélkül a gabona nem lenne külföldön versenyképes, nem lenne értékesíthető. Szó van most arról, hogy

állami részesedésként 15 banit vessenek ki fogyasztási adóként is s ez az új illeték, mintegy 400 millió jövedelmet hozna.

Fogyasztási adó alá veszik a cementet, a villamos körtéket és egyéb külföldről behozott gyártmányokat s ezek jövedelmét 360 millióra veszik.

Az új, adómentesen emelt épületek adómentességét a kormány megszüntetni készül tisztán azon elv alapján, hogy szükség törvényt bont.

A feladat nem lesz könnyű, mert az új házak tulajdonosai a bíróságok előtt fognak védekezni szerzett joguk elvétele ellen, de ha megtalálják a módját az adókedvezmény megszüntetésének ezen a címen is remélhető mintegy 500 milliónyi bevétel.

Szó van a globális adó helyébe behozott jövedelmi pótdadó olyan módosításáról is, hogy az adókötelezettség ne 20 ezer, hanem évi 10 ezer lej es jövedelemnél kezdődjék és szó van a szeszmonopólium jövedelmének valamilyen formában való emeléséről is.

Ilyen módon körülbelül fedezetet találna a három milliárdos szükséglet többlet, de mire ezekkel a tervekkel a pénzügyminisztérium elkészült, kiderült, hogy

az idei év deficitje nem három, hanem négy milliárd lesz.

Ez újabb egy milliárdos probléma elé állítja a pénzügyminisztert, aki már az: hitte, hogy megoldotta a budget összeállításának problémáját. Mindez az: mutatja, hogy nem irigylésre méltó foglalkozás a mostani viszonyok között az állam pénzügyeit irányítani és azért, a felelősséget viselni.

Békés megállapodással fejeződik be az oradeai ipartestület válsága

A katonai hatóság nem engedélyezte a vasárnapi összehívott tisztújító közgyűlést, de Mosoiu polgármester kijelentette, hogy nincs akadálya a közgyűlés későbbi megtartásának.

Mónus Sándor és Balogh Ludovic lesznek a megállapodás szerint az elnökök, Moga Matei és Robitsek Béla az alelnökök.

Oradea város iparos társadalma nagy érdeklődéssel tekintett a vasárnapi összehívott ipartestületi közgyűlés elé, azonban az ülés előtt meglepetten vették tudomásul, hogy a

közgyűlést nem lehet megtartani.

A közgyűlés összehívásának előzményeiről részletesen beszámolt *Az Iparos*. A város polgármestere, mint elsőfokú iparhatóság, maga is közben járt, hogy a helyi katonai hatóságok a 24-iki közgyűlés megtartására adják meg az engedélyt. Időközben Mosoiu polgármester abban a hitben, hogy rend lesz, elutazott, de úgy látszik, — az iparosok békés megegyezésén kívül — más lépések is történhettek, mert a gyűlést nem engedélyzték.

A vasárnapi összehívott közgyűlés tehát elmaradt és ez bizony igen sok iparosra kiábrándítólag hatott. Hisz tudvalevő, hogy a román és

magyar iparosok, akik immár 50 éve dolgoznak a legnagyobb egyetértésben az ipartestület keretében, az összehívott közgyűlés előtt is egy közös vezetőség megválasztásában egyeztek meg.

A megegyezés szerint elnökök lesznek Mónus Sándor és Balogh Ludovic, alelnökök pedig Matei Moga és Robitsek Béla.

Hasonló szerű megegyezés jött létre a választmányi és pótagok megválasztására vonatkozólag is. Ezért is feltűnő, hogy mégis sikerült a választást újra elodáznia.

Mosoiu polgármester, aki közben visszaérkezett bucurestii utjáról, csodálkozva szerzett tudomást a közgyűlés betiltásáról. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a közgyűlést a közeljövőben sikerül majd megtartani, így nem lesz akadálya, hogy a békés megállapodás jegyében válassza meg Oradea iparossága a maga vezéreit.

Új szállodatípus Angliában.

Londonban 350.000 font alaptőkével részvénytársaság alakult, amely egységes szállodatípust akar egész Angliában bevezetni. A szállodák mindegyike 7000 fontba fog kerülni, egyenként 64 szobával. A szobák a hajókabinok módjára lesznek berendezve, tehát minden hely legtakarékossággal felhasználásával, de azért a legmodernebb komfortnak megfelelően. Egy szoba ára reggelivel öt schilling, egy kétszobás apartman ára fűrdőszobával együtt tíz schilling. Az első ilyen szállodát már építik is Liverpoolban.

DAS DIENSTMADCHEN.

„Jetzt war schon wieder ein anderer Mann bei Ihnen, Fanny! Sie wollen doch nicht behaupten, dass das schon wieder ein Bruder war?“
„O ja, gnä' Frau! Ein Bruder von dem, der vorgestern da war!“

AHOGY MORICKA ELKÉPZELI.

— Nagypapa, te is voltál valaha kisfiú?
— Igen, fiacskám.
— Na, viccesen nézhettél ki azzal a nagy fehér szakállal.

KÉRJEN MINDENÜTT

„ELZETT“

BUTORZÁRAT

KAPHATÓ MINDEN VASKERESKEDÉSSEN.

Az Építőiparosok Országos Szövetsége egész évi működését a szerzett jogokért folytatott küzdelem foglalta le

Mindössze 50—60 építőmesterről van szó, kár tehát az elpazarolt ellenszenvért. — A szövetség egész évi bevétele utazási és ügyvédi költségekre ment el. — Egyhangú lelkesedéssel újból Csizsár Lajost választották a szövetség elnökévé.

Cementdrágulást eredményez az újabb állami taxa

A napokban zajlott le Targumuresen a Romániai Építőmesterek Országos Szövetségének tisztújító évi közgyűlése. A közgyűlés azonkívül, hogy Csizsár Lajost, a szövetség népszerű elnökét nagy lelkesedéssel újból elnökké választotta, egész sorozat nagyfontosságú kérdésben foglalt állást és így méltán tarthat számot a szakma országos érdeklődésére.

A közgyűlést az elnök évi jelentése nyitotta meg. Kiterjedt ez a jelentés valamennyi fontos építőipari, gazdasági és kari eseményre, a mely a szövetség megalakulása óta felmerült.

Többek között megemlítette a jelentés, hogy a régi királyságban teljesen ismeretlen az Erdély és Bánság területén a több évszázados céhvilág jogrendje alapján felépült és a modern viszonyok szerint átdolgozott 1884. évi XVII-ik törvényeik, a régi magyar ipartörvény, amely részletesen szabályozza az építőipar jogrendjét és amelynek értelmében

vizsgaanyag az épülettervezés is.

Ugy az építőmestereknek, mint a kőművesmestereknek a régi impérium idején vizsgáznok kellett a tervezésből. Szakmai tudásuknak megítélésénél éppen a tervezésben való készségük volt képesítési vizsgáikon a legfontosabb szempont. Az erdélyi és bánsági építőiparos úgy készítette a megrendelő részére a tervet, mint a más szakmák iparosai: alkalmazkodott az építendő izléshez. Habár az épülettervezés nem hasonlítható össze az asztalos, lakatos, cipész, vagy szabó szakrajzolásai tevékenységével, azért

az építőiparos által készített terv hasonlóan más szakmák tervrajzaihoz az ipari termelés egyik fájának tekintendő.

A mai vasszerkezetű vagy vasbetonépítésnek csak külső formáit rajzolja valamennyi építész. A szerkezet körébe vágó számításokat éppen úgy, mint az építőmesterek, az akadémiát vagy műegyetemet végzett gyakorlott építészek is olyan vasbetonmérnököknek adják ki elkészítés végett, akik az ilyen munkálatokban specializáltak. Ennek a különleges tudománynak éppen úgy szakemberei vannak, mint az orvosi szakban az egyes különleges szakmáknak.

Hangoztatja ez az elnöki jelentés, hogy vagy szándék nélkül, vagy szándékosan, de

a legkisebb figyelemmel sem voltak az építésztestületi törvény megszüvegzésénél Erdély és Bánság nagymultu építőipari jogrendjére.

Csakis így történhetett meg, hogy ez a törvény a tervezést és a kivitelezést elválasztotta egymástól és ennek a kérdésnek bonyolult ügyét az ipari minisztériumtól a közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe helyezte át.

Az építészszövetségi közgyűlés elnöki megállapítása szerint a szövetség emlékirata alapján kiadott miniszteri rendelet (Hivatalos Lap 1934. évi 84-ik száma) még jobban összekuszálja a jelenlegi helyzetet

A közoktatásügyi miniszter ugyanis ebben a rendeletben a maga hatáskörét túllépte és már az iparüzés terén is jogokat vindikál magának.

Súlyos sérelem ez a szövetség tagjaira nézve.

A fenti jogséremlmek és főként az építésztestületi törvény elleni küzdelem foglalta le magának az építészszövetség egész évi működését és felborított minden olyan munkát, amely az

egyesületi élet belső felépítését lett volna hivatva szolgálni.

Sutba esett így az a terv is, hogy kihasználva az alacsonyabb árfolyamot, magas kamatozást biztosító állampapírokból megfelelő „kaucióalap”-ot teremtsenek.

Ezeket az állampapírokat kölcsön adták volna a tagoknak, akik azt mint biztosítékot használhatták volna föl és az általuk a papírok kamatja és kölcsöndíjaképpen fizetett összegek kitűnő jövedelmi források lettek volna a szövetség tagjai számára létesítendő rokkant, betegségi és temetkezési alapnak.

Az Építőmesterek Szövetsége egész bevétele utazási és ügyvédi költségekre ment el, de feladatukat mégsem tudták befejezni. Programjukat, hogy a régi tervezési jogot, amelyet jogállamban semmiképpen sem vehetnek el tőlük, meghagyják számukra, csak úgy tudják kivívni, ha tagjaik újult erővel fognak össze és lelkesen csatlakoznak a nagyfontosságú munka sikerének biztosítása érdekében a szövetségi munkához.

Az elnöki jelentés egyhangú elfogadása után Csizsár Lajos bejelentette, hogy Schaeffer Benno, a bukovinai Építőmesterek Országos Grémiumjának elnöke a múlt év folyamán elhunyt. A nagynevű szakember emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg.

Részvénytársaság alakult Bucurestiben a hazai ipar nyersanyag, lélgymány és készáruszükségletének külföldről, árucseré útján való beszerzésére

Bucuresti jelentés szerint: a Banca Comercială Română részvételével Bucurestiben megalakult a S. A. R. pentru Comerţul Exterior, amelynek célja, hogy a részvénytársaság alakításában résztvevő iparvállalatok nyersanyag-, félgyártmány- és készáruszükségletét kompenzációs export-import útján fedezze. A részvénytársaság 1 millió lej részvénytőkével alakult meg. Főrésztvényese a Banca Comercială Română 550.000 lej tőkével.

Az alapításban a következő iparvállalatok vettek részt: Arkitopolous & Rosso Bucuresti, H. Pourkoulas & D. Criticos si Fil Bucuresti, D. G. Hurmuzlade & Fil Bucuresti, Forés a Română S. A. Bucuresti, Samuel Karres Bőrgyár Rt. Medias, G. & F. Grupper Bucuresti, Compania Continentală de Export Bucuresti, Fratelli Voghera, Valeriu Dugari, Nello Tasselli, Soc. Am. Rom. S. A. C., Sigmund Rosenthal, Demetriu Georgiopoulos, Albina S. A. R., Fratii Hailpern S. A. Bucuresti, Wilhelm Scherg & Co. Brasov, L. & A. Hesshaime S. A. Brasov, Klinger szövögyár Sf. Gheorghe, Gyapjuipar Rt. Timisoara, Nagy Károly Rt. Timisoara, Romtex Bucuresti, Nagy & Kleinmann Timisoara, Titu Ioanitiu. Klein Vilmos Örökösei, Industria Textilă Timisoara, Deusch Tes. vérek Bőrgyár Rt. Timisoara, Ed. Prochaszka Fil S. A. Timisoara, Industria Textilă Lugoj, Industria Cucirini S. A. R. Arad, Victor Hess, Jacques Löwy, Fratii Vartparonian & Hlebulian és David Goldenberg Fil S. A. Bucuresti.

Megállapította Csizsár elnök, hogy nem is olyan túlságosan nagy probléma a szerzett jogok elismertetése, mert hiszen

mindössze 50—60 építőmesterről van szó.

Az akadémiának aig egy évfolyama ez a létszám és nem sok értelme van az építésztestület részéről a fiatal generáció érvényesülése szempontjából sem az erdélyi építőmesterek karával szemben annyira éreztetett ellenszenvnek.

Vicini iparügyi vezérfelügyelőt, aki egyben a vizsgabizottságnak is elnöke, a közgyűlés üdvözlő levéllel kereste fel és további támogatását kérte.

Az Építőmesterek Szövetsége teljes egészében magáévá tette a betegsegélyzőpénztárra vonatkozó erdélyi mozgalom célkitűzéseit.

Tiltakoztak az ellen, hogy

a legfontosabb építőanyagot, a cementet, a mely a modern építési technika nélkülözhetetlen anyaga, újabb teherrel sújtsa az állam.

Az építőmesteri kar ugyanis attól tart, hogy a nálunk

amugy is háromszoros áru cementet a kartell az új taxa miatt még jobban meg fogja drágítani, ami az építés újabb visszafejlődését eredményezheti.

Várady Árpád indítványára kimondta a közgyűlés, hogy azok a tagok, akik tagdíjaikkal hátralékban vannak, még egyszer értesítendők, mielőtt a tagok sorából törölnék neveiket. Azok a kartársak pedig, akik még nem iratkoztak be, felhívandók a belépésre.

Kéri az egyesület tagjait, hogy minél több építőmester címét juttassák el a szövetségi irodába. A szövetség elvárja, hogy az is fizesse a tagdíjakat, aki tagja lett az építészakamarának, mert hiszen az érdekei végeredményben ma is ugyanazok, mint a kamarai tagság előtt.

A tisztújítás rendjén közfelkiáltással elnöké újra Csizsár Lajos targumuresi építész választották, alelnökök Thurmayer Ödön sibui, ügyvezető elnök Schwecht Károly brasovi építőmester lettek. A felügyelő-bizottság tagjaivá Krémer és May építőmestereket választották meg.

A kari összetartás jegyében lefolyt magas színvonalú gyűlés remélhetőleg új élet indulását eredményezi az építőmesterek szövetségénél.

Munkanélküliek segélyezése Timisoarán.

A timisoarai munkanélküli segélyezés ügyének intézésére összeállított bizottság ülést tartott, amelyen Heim Ernő dr. népjóléti tanácsnok beszámolt, hogy Timisoarán jelenleg 2924 személy részesül munkanélküli segélyben. Természetesen élelmiszereket a következő mennyiségben osztottak ki: 10.230 kiló lisztet, 2056 kiló babot, 2056 kiló szalonnát, 747 kiló cukrot, 11.620 liter tejet és 5830 kiló kenyeret. Ezenkívül a városi népkonyhákban 24.665 adag ingyenes ebédet szolgáltak ki. Végül a város még 2085 méter tűzfát is engedélyezett a munkanélkülieknek. A munkanélküliek segélyezésére a város mostanáig 906.369 lejt adott ki.

A bizottság elhatározta, hogy a munkanélküliek segélyezését április elsejéig folytatja.

JAVITHATATLAN.

Egy 55 éves agglagény így indokolta meg baráti körben, hogy miért nem nőült meg:

— Nem is tudom a nős állapotot elképzelni. — Jó, az ember megházasodott és az asszony otthon ül. Az ember elmegy a műhelybe, haza jön, az asszony otthon ül. Elhívják az embert, elmaradok pár óráig, vagy a kávéházban ülök késő éjszakáig, haza megyek, az asszony még mindig otthon ül. És nem megy el és nem megy el...

Lemondott a kormány a tartományi gazdasági szaktanácsok alakításának tervéről.

Fővárosi jelentés szerint: a szakkamarák megszűnésére vonatkozó törvényjavaslat nem fog a parlament elé kerülni. Hir szerint ugyanis a tartományi gazdasági kamarákra vonatkozó törvényjavaslat gondolatát elvetették.

BÖRTÖNBEN.

A RAB: Néha gyönyörűket álmodom. Ma például azt álmodtam, hogy a háziur felmondott.

Jogesetek a kisipar köréből

A munkaszerződés megszűnésekor természetbeni lakását is köteles elhagyni a munkás.

A timisoarai munkabíróság 132—1934. szám alatt hozott elvi döntése.

Az alábbi jogesetben szereplő munkaadó megfelelő felmondási idővel elbocsátotta egyik alkalmazottját, aki a munkaadótól fizetésen kívül természetbeni lakást is élvezett. A munkás azt vitatta, hogy miután elbocsátottatása a munkaadó egyoldalú ténye alapján történt, nem tartozik a természetbeni lakást elhagyni.

A lakbérleti ügyek a járásbíró hatáskörébe tartoznak. Az új munkatörvény értelmében azonban, ha a munkás a lakást a szolgálati viszony címén kapja, a lakásból való kilakoltatásának ügye nem a járásbíró, hanem a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik. Így került a fenti jogeset a timisoarai munkabírósághoz.

A munkabíróság kötelezte a fenti jogesetben szereplő munkást a lakás kiürítésére. Az ítélet indoklása szerint a természetbeni lakás kiegészítő részét képezte az alkalmazott fizetésének és így a munkaszerződés megszűnésekor megszűnt a munkás lakhatási joga is.

Megállapította a timisoarai munkabíróság, hogy a felmondás egyoldalú ténye a munkást csak arra jogosítja, hogy a számára törvény által biztosított felmondási időt kérje és mindazt, ami a felmondási tény folytán őt kártérítés címén megilleti. Kérheti tehát az egyoldalú felmondás jogtalanságának beigazolódása esetén azt is, hogy a természetbeni lakásból való eltávolíttatása címén is kártalánítsák, de a lakást ebben az esetben is el kell hagynia.

Félnapos és egésznapos szünetek, amelyeket a munkaadó személyi ügyek elintézése címén ad munkásának, nem számíthatók be a törvény által előírt pihenési szabadságba.

Az aradi törvényszék harmadik szekciójának Ca. 1598—1934. számú elvi döntvénye.

Egy munkaadót ki nem adott pihenési szabadság címén kártérítésért perelt be a munkása. A munkaadó védekezésül előadta, hogy a munkás az év folyamán több ízben kapott fél és egész napokat különböző címeken ügyes-bajos dolgainak elrendezése végett. A munkaadó ezeket a munkaszüneteket szabadság címén nyújtotta a munkásnak és az ilyen módon a munkától távol töltött időre nem vonta le a munkástól a számára járó pihenési időt. A bizonyítás folyamán igazolást nyert, hogy a munkás több ízben vette igénybe a főnök engedélyét és fél napokat, sőt egész napokat hiányzott az üzemből.

Az ügyben az aradi törvényszék kimondotta, hogy a munkaszerződésekről szóló törvény értelmében a munkaadó köteles a törvény által előírt pihenési szabadságot megadni.

A felperes által igénybe vett fél és egésznapos szabadságokat nem minősítette a törvényszék ilyen pihenési szabadságnak

és megállapította, hogy a munkaadó a felperes munkás számára járó pihenési szabadságot nem adta ki. Ezzel az indoklással a felperes munkás által a ki nem adott szabadságidőre követelt összeget a munkásnak megítélte.

Közl.: KELE SANDOR dr.

UNFALLVERSICHERUNG.

„Fahren Sie Motorrad?”

„Nein.”

„Haben Sie ein Fahrrad?”

„Nein.”

„Besitzen Sie ein Auto?”

„Auch das nicht.”

„Dann, mein Herr, können wir Sie leider nicht versichern, für Fußgänger ist das Risiko heute viel zu groß.”

Mit tartalmaz az új bortörvénytervezet?

Meg akarja szüntetni a kormány a szeszmonopóliumot, mert az nem jövedelmez elegendő, vagy úgy intézkedik, hogy gabonából készült szesz csak ipari célokra legyen használható?

A bortermelők a borszeszkontingens megkésztetését követelik

A kormány által tervezett bevételszaporítási lehetőségek között hetekig szerepel: a szeszmonopólium megszüntetése, amik a terv propagálói úgy képzelik el, hogy visszaállják a gyárak között a szabad versenyt, ami önmagától fokozná a fogyasztást, tehát az állam adóbevételeit is, azonban kívül pedig a kincstár megtakarítását a monopólium fentartásával járó jelentős költségek nagy részét is. Érdekes, hogy szeszipari körökben nem fogadták ellenszenvvel a szeszmonopólium esetleges feloszlását a gondolatát. Aminek az a magyarázata, hogy ez az intézmény egyáltalán nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket sem a kincsár, sem a szeszpar szempontjából.

Legbeszédebben bizonyítja ezt az állítást a szeszfogyasztási statisztika, amely 1934-ben állandó visszaesést mutat. Ez a csökkenési tendencia még erősebben kifejezésre jutott és most februárban elérte a csúcspontot, amennyiben a hónap első felében összesen 12 vagón monopóliumszeszt adtak el a tavaly februári 137 vagónnal szemben. Ez olyan minimális mennyiség, amelynek az eladásához igazán szükség lenne a monopólium. Januárban a gabonafogyasztás 40 vagón tető ki, míg az újabb favorizált borszeszből is mindössze húsz vagont adott el a monopólium. Következésképpen tehát nem a borszesz fogyasztásának erősökölése — például élelmiszeripari célra — okozza a gabonafogyasztás állandó visszaesését, hanem magában a monopólium-rendszerben kell legyen a hiba, mert más oldalról viszont egyöntetűen azt állapítják meg szakemberek, hogy ma nagyobb a szeszfogyasztás az országban, mint valaha. De a többlet — adózatlan szesz. A monopóliumnak ezt kellene megfognia.

A monopólium megszűnésének a gondolatát a kormány elejtette, ezzel szemben komoly probléma lett a jelenlegi eladási rendszer átszervezése, amely legalább évi 2 milliárd lej bevételt biztosítson az államnak. A bevételek fokozása tekintetében különféle felfogások vannak szeszipari körökben. Vezetőkörök abban látnak a megoldást, ha a kormány komolyan fellepne a kisüstön főző gyümölcs-ermelőkkel szemben és megfelelő szankciók terhe alatt kényszerítené őket, hogy vessék alá magukat a monopóliumtörvényben előírt ellenőrzésnek, azaz lépjenek be a részükre létesített

szindikátusba. Ezzel — az remélik legalább — meg lehetne akadályozni, hogy a falvakban tömegszerinti mennyiségű pálinkát lehessen főzni és adózatlanul, tehát olcsón piacra hozni, ami az adózót szesz eladásának legkomolyabb akadálya. Vannak azonban szesziparosok, akik belátják, hogy ezt a tervet a gyakorlatban nem lehet megvalósítani és ezért a legmegfelelőbb eszköznek azt tekintik, hogy a kormány szállítsa le a szeszadót 25 lejre, ami által a legális szesz ára annyira megrövidülne, hogy a kisüstön főzött pálinka termelése nem fizelődné ki és így a ma kisüstön termelt mennyiségek is a monopólium útján kerülnek forgalomba, tehát kárpótolnák a kincstár az ipari uton előállított szesz adójának a leszállításáért.

Azt, hogy a kormány milyen álláspontra fog helyezkedni ebben a kérdésben, még nem tudni. Ellenben érdekes utalásokat tartalmaznak a készülő bortörvényről megjelent közlemények. Ezek szerint az új bortörvény 1000 lej adót fog megállapítani minden hektár szőlőre és leszállítja a mostani boradót, egyúttal megnehezíti új szőlők ültetését. A törvény előkészítésére kiküldött bizottság azonban más kérdéseket is felvett a javaslat rendelkezései közé. Többek között foglalkozik a borszesz és borecet gyártásával, valamint az ipari szesz kérdésével. Ebben a tekintetben a bizottság azt javasolja, hogy — amint azt Vinila Bratianu már tervezte annakidején — tíz év alatt fokozatosan csökkenteni kell az ipari szeszt és egészen kivonni a fogyasztásból, hogy csak ipari célokra lehessen ipari szeszt gyártani. Nem valószínű, hogy a mai helyzetben az új jövedelmek után kutató kormány komolyan vegye ez az előterjesztést, de az kétségtelen, hogy a javaslatnak lesznek következményei. A régi bortermelő szövetkezetek már jelentkeztek is az illetékeseknél és kérték, hogy a monopólium emelje fel kétszeresére a borszeszkontingens, mert a pincék tele vannak kétéves termékkel, amelyeket képtelenek értékesíteni és ezért van az egész bortermelés általános válságban. Tekintettel arra, hogy a bortermelők politikailag igen jelentős tényezők, a kormány aligha fog teljesen elzárkózni kívánságaik elől, következésképpen tehát az ipari szeszgyártásra újabb megpróbáltatások várnak.

A női szövetkezeti munka tizenkét parancsolata

A nemzetközi női szövetkezeti mozgalom a mellett, hogy előnyöket nyújt a bevásárlásnál, mindenben védi a nőt és a háztartást. Szociális és kulturális munkát fejt ki, tagjait felvilágosítja a minden nőt érdeklő kérdésekről és tanácsot ad helyzetükben segédkezet nyújt. Legutóbb az alábbi 12 pontban foglalták össze a szövetkezeti nők programját és ennek a komoly programnak minden állam vezetősége igyekszik eleget tenni.

1. Nevelési és tanítási módot nyújtani a háztartás vezetőinek, a munkások részére tanfolyamokat tartani előadók. Megvédeni a háztartásbeli nők egészségét.

2. Elismertetni a nők házi munkáját minden téren, természetesen törvény előtt is.

3. Biztosítani az állam szociális intézkedéseivel a nők szociális munkáját.

4. Vegyenek részt a nő minden mozzanatban és körkérdezésben, mellyel érdeklődése a szövetkezeti szervezkedés felé irányul.

5. Vegyenek a nők részt a lakás-reformoknál és költözködéseknel szövetkezeti alapon.

6. Mindennemű technikai segédkezés a házi munkánál a községekben a szövetkezetekkel karöltve történjék.

7. Elismerni az anyagi jogokat és gondot fordítani a háziasszony üdülésére, mi egészségét védi a további munkához erőt ad.

8. Propagandát fejteni ki a nők között a szövetkezeti mozgalom érdekében és minden munkában igazságosan járni el.

9. Törvényileg elismertetni a hasznos és szociális női munkát a szövetkezet terén.

10. Erkölcsei és anyagi segítség nyújtása a munkához minden nyilvános testület részéről.

11. Engedtesse meg az adók leszállítása úgy, mint a kereseti téren a szövetkezet tagjainak.

12. Legyen a nők szövetkezeti mozgalma példája a társadalmi munkamegosztásnak és békének.

PREISDIFFERENZ.

Ein junger Mann sucht ein möbliertes Zimmer. Nachdem die Hausfrau das Zimmer gezeigt hat, fragt er:

— Was kostet dieses Zimmer?

— Fünfhundert Lei.

— Ich nehme das Zimmer mit Vergnügen.

— Mit Vergnügen kostet es mit 500 Lei mehr.

(Continuare dela pag. 1.)

Un medic vine după 24 de ore să vadă un bolnav şi s'a întâmplat, de curând, că medicul când a venit a doua zi a găsit copilul mort.

D. Orleanu—Aiud face cunoscut ca pentru realizarea unei încasări de 360 de lei, doi inspec-tori veniţi dela Bucureşti la Aiud au cheltuit 6000 de lei.

D. Manoiilescu fost ministru:

Cred că nu vă cunoaşteţi însemnă-rea ce o aveţi în organizaţia statului, altfel nu este expli-cabilă situaţia grea în care sunteţi.

Lipsa mare a meşteşugarilor e aceea a cre-ştitului. Cred că o bancă mare care să procure credit eştin ar fi cea mai salutară măsură.

D. ST. COROBAN SE EXPUNE PENTRU INTERESELE MESE- RIAŞILOR DIN ARAD.

Ziua II-a. — Continuarea şedinţei.

D. Ion Guţu—Timişoara şi D. Coroban—Arad
Asigurările sociale nu corespund azi nevoilor
noastre. Trebuie să punem la punct şi această
chestiune cerând în primul rând autonomia com-
pletă a acestei instituţii.

Cere să se amâne cu 6 luni aplicarea obli-
gativităţii asigurărilor sociale.

D. Lascovici—Sighişoara arătat cât de de-
fectuos funcţionează serviciul medical al asigurări-
lor sociale.

D. Diaconescu R.—Vâlcea cere autonomia
completă a caselor de boală.

La propunerea d-lui Al. Samoil, membrii con-
gresului, în urma explicaţiilor date de d-sa, că
Transilvania cere asigurarea facultativă, faţă de
meseriaşi din regat, cari sunt pentru asigurarea
obligatoare, hotărâşte: să se ceară autonomia
completă a asigurărilor sociale şi reînfiinţarea
comitetelor de conducere a oficiilor, rămânând să
se trimită adeziuni cu privire la asigurarea fa-
cultativă.

D. St. Coroban—Arad a cerut reducerea im-
pozitelor de stat şi comunale, respectarea legilor.
Fiscul să nu mai ridice sculele.

D-nii Atelianu—Sighişoara, Scler—Cetatea-
Albă, C. Munteanu—Iasi. Ghiţă Georgescu, Simi-
onescu, Zamfir—Iasi, etc. cer degrevări fiscale
pentru meseriaşi şi preconizează un impozit unic
asupra acestei clase.

D. Al. Samoil încheind seria cuvântărilor a
spus: Trebuie să ridicăm situaţia meseriaşilor. Să
nu se mai ia impozitul pe cifra de afaceri me-
seriaşului care întreprinde până la 20 de luc-
rători şi forţă motorică până la 15—20 h. p.

Impozitele să fie aşezate după puterea de
plată a muncitorului.

Apoi se dau cetele telegramelor de omagii
trimise suveranului, d-lui Gh. Tăbărescu, prim-
ministru, Victor Antonescu, ministrul finanţelor
şi Nistor, ministrul muncii.

La ora 9 jum. seara lucrările congresului au
dus sfârşit.

Nem lesz kenyérbélyeg, — jelentette ki Negura alminiszter

Negura földmívelésügyi alminiszter kijelen-
tette, hogy bármilyen hátrózatot is hoznak a
gabonaértékesítés kérdéséről,

semmi esetre sem lépteti életbe a kormány
újólag a kenyérbélyeg rendszerét.

A földmívelésügyi alminiszter ezt a kijelen-
tést az erdélyi és bánági pékek küldöttsége előtt
tette, mely küldöttség arra kérte az alminisz-
tert, hogy a kenyérbélyeg visszaállításával ne

drágítsa meg a kormány újólag a legfontosabb
közélelmészeti cikket, annál is inkább, mert a
mult szomeru tapasztalata bizonyította, hogy

a kenyérbélyegből az államnak ténylegesen
nem volt jelentős bevétele,

ellenben alkalmas volt arra, hogy felesleges zak-
latásokkal, üldözésekkel és a jogtalan pénzbírsá-
golás kellemetlenségeivel sújtja a pékmestereket.

Uj elnököket választott a székelyföldi ipar- kamara időközi bizottsága

Hétfőn délelőtt 10 órakor gyűlt össze a tar-
gumuresi iparkamara kistermében a kereskedelem
és iparügyi minisztérium által ujonnan kineve-
zett interimár bizottság, hogy megválassza az
elnököt és alelnököt. A bizottsági tagok a keres-
kedelmi osztályon a következők: Fulea Octavian
bankigazgató, Rosenfeld Jenő kereskedő, Oprean
Nicolae, Petric Moise, Coman Florea. Az ipari
osztályon pedig: Benkő László, Schärf Gols, Cap-
ruteanu Melinte, Bürger Albert, Breckner.

A törvényszéki bejegyzés után egyhangulag
Fulea Banca Romaneasca-igazgatót választották
meg elnöknek, míg alelnökké — az ipari tagok

közül — Benkő Lászlót. Capruteanu, a volt elnök,
kijelentette, hogy továbbra is ugyanazon agili-
tással fogja a kamara érdekeit szolgálni, mint
a multban tette s mint képviselő, hathatósan van
módjában tennie. Fulea elnök is mindent meg fog
tenni, hogy ennek a mintakamarának életlehető-
séget szerezzen s minden erejével azon lesz, hogy
a kamarától elcsatolt Trei-Scaune vármegyét visz-
zacsatoltassa.

Bürger Albert bizottsági tag javasolta, hogy
a fél százalékra leszállított illetéket emeltessék
fel 1 százalékra, mert csak így folytathatja mű-
ködését zavartalanul a kamara.

Németország és az autó

Hatalmas fejlődés előtt áll a német autópár.

Berlinben nemzetközi autókiallítás van, ame-
lyen nyolc nemzet autópárának termékei látha-
tók. Bár a kiállítás nemzetközi, elsősorban mégis
német nemzeti jellegű, mert azt akarja a néme-
teknek bebizonyítani, hogy a német autópár ter-
mékei mennyire versenyképesek.

Az utóbbi két esztendőben feltűnően feljavult
a német autópár. Míg két évvel ezelőtt minden
száz emberre jutott ott egy autó, most minden
70 embernek van gépkocsija és ha az összes mo-
toros közlekedési eszközöket ideszámítják, min-
den 29-ik embernek van Németországban vala-
melyes gépkocsija.

A német autópár egyre tökéletesedik és a
kormány nagy kedvezményekben részesíti az új
autók tulajdonosait, akik kocsijuk után nem fi-
zetnek adót. Így azután Németországban ma már
senki sem vesz használt autót, hanem az egyre
olcsóbban előállított és beszerezhető új autót.

Egész Németország területén pompás autó-
utak épülnek, amelyek nyílegyenesen kötik össze
a nagyobb német városokat a tengerparttal. Az
utak építése hét esztendőn keresztül negyedmillió
munkást fog foglalkoztatni.

Az autókiallításnak páratlanul nagy közön-

sége van, a hallatlanul fejlődő autópár minden
német embert gépkocsiszakértővé tesz. Ezzel ma-
gyarázható az a nagy érdeklődés is, mely a ki-
állítás iránt megnyilvánul.

Egy eset a sok ezer közül a betegsegélyző
anomáliáiból.

Sft. Gheorgheből jelentik: Pál N. Róza do-
hánygyári munkásnő, aki harminc évig fizette a
betegsegélyző tagdíjakat, előregedett és 52 éves
korában súlyosan megbetegedve, nem tudta többé
szolgálatát ellátni. A munkásnő jelentkezett a
betegsegélyző orvosánál, hogy vizsgálja meg és
írjon részére orvosságot. A főorvos vállalt rá-
ndított és azt mondta az asszonynak, hogy menjen
munkába, mert nincs ideje vele foglalkozni. A
kezelőorvos viszont azzal utasította el a súlyosan
beteg asszony érdekében közbenjárót, hogy szí-
goru rendeletet kapott, amely szerint semmi
sem tehet ebben az ügyben és az asszony fordul-
jon a brasovi betegsegélyzőpénztárhoz.

A betegsegélyzőpénztár az újköltséget csak
évekig tartó utánjárás után térki meg, a mun-
kásnőnek tehát, aki harminc éven keresztül pen-
tosan fizette a betegsegélyző díjakat, előlegeznie
kellene, ha tudná a költségeket. Ezzel szemben
fel se tud kelni a betegságból, nemhogy Brasov-
ba tudna utazni, mert a sft.-gheorghei pénztár-
nak, ahol a tagdíjaka fizette, nem áll módjában
orvoslatot nyújtani...

A súlyosan beteg, előregedett dohánygyári
munkásnő sorsa élénken rávilágít arra a szel-
lemre, amely a betegsegélyzőpénztárakat jel-
lemzi.

LEERER TITEL.

„Sag', Papa, was ist ein leerer Titel?"
will Kurti wissen.

„Zum Beispiel", meint Papa resigniert,
„wenn deine Mutter mich vor Gästen den Herrn
des Hauses nennt."

Színházi és estélyi
ruhákat legszebben

fest és tisztít
KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Flăcăi Strada Brătianu 11.

Itt a hideg tél!

Régi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

átfesteni, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Siroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

BOSSZU.

- Mitől van feldagadva az arcod?
- Péter tegnap megjött a nászútjáról.
- Mi köze ennek a te dagadt pófádhoz?
- En mutattam be annak idején a feleségé-
nek.

★

ENYÉM, TIED, ÖVE.

- Mi az, a fogad fáj?
- Igen.
- Na, ha az a bűdös fog az enyém volna,
menten kihuzatnám.
- En is kihuzatnám, ha a tied volna.

**Hajmosó
és hajszárító**

készülékek
és más

**fodrászati
cikkek**

olcsón, szakszerűen

Kőszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

Adalékek az építőipari kontárság
székelyföldi paradicsomából.

A targumuresi városi tanács megszégyenítő határozatokat hozott Maetz városi főmérnök kontárai ellen

Itt volna a legfőbb ideje, hogy véget vessenek a székely főváros városi főmérnöke garázdálkodásának. — Nem megoldás, hogy letiltják a főmérnök ur kontárait az építőállványról, el kell tiltani a magánmunkálatoktól is a jövedelemhalmozó városi főtisztviselőt.

Többször megemlékezett Az Iparos arról a küzdelemről, amelyet Targumures város építőiparossága Maetz Ervin városi főmérnök mohósága ellen veszendő existenciája megmentése érdekében hosszú idők óta, de mindeddig — sajnos — eredménytelenül folytat. A főmérnök ur fűtül az építészek mozgalmaira. A székely főváros csaknem minden építkezését azért mégis csak ő végzi el és nincs mód hatalmának csökkentésére, nincs eszköz tulkapásainak megakadályozására. Maetz Ervin főmérnök ur épít és ellenőriz, rendes havi fizetést huz és busás vállalkozási jövedelmeket vág zsebre egyszemélyben.

Végre egy körömfeketényi sikerük mégis van a targumuresi szakmabelieknek. Ha későn is, de beszüntetett mégis két kontárápítást a targumuresi városi tanács. Nem tévedésből iktattuk a kontárápítések megszüntetésének hírére e cikk fenti bevezető szavai után, amelyekkel Maetz Ervin főmérnök ur nagy hatalmát és óriási jövedelmét igyekeztünk pár sorban érzékeltetni. A megszüntetett kontárápítések ügye mögött ugyanis szintén a székely főváros városi főmérnökének személye áll. A nem érdektelen esetek részletei a következők:

Maetz Ervin városi főmérnök az elmúlt esztendőben hét emeletes-házat tervezett Targumuresen. Ezek közül a munkálatok közül az Agroferra és Francu házak építési munkálatait egy Máté nevű radnótfái illetőségű egyénnek adta ki. Ez a radnótfái egyén tévedésből kapta meg az

építőmesteri iparigazolványt. Amikor kiderült a tévedés, a város beszüntette mindkét építés munkálatait.

Maetz főmérnök tervezte Dávid János targumuresi gyógyszerésznek főtéri kétemeletes házát is, amelyre Molnár F. és Társa toplitai cég személyében szintén falusi kontárokat szerződttetett. Ez a Molnár F. és Társa úgy szerzett építőmesteri iparigazolványt, hogy a toplitai szolgabíróhoz kérvényt nyújtott be, amelyhez bizonyítványt mellékel, hogy a regáti „conductor” címet megkapta. A bizonyítványt a vidéki főszolgabíró elfogadta és annak alapján kiadta a cég számára az építőmesteri igazolványt. A szolgabíró ugyanígy nem sokat törte a fejét afölött, hogy van-e különbség a „conductor” és „constructor” kifejezések között. A targumuresi városi tanács 2243-935. számú végzésével beszüntette a kétemeletes ház építését.

Megállapította ez a városi tanács döntés, hogy a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében a „conductorok” harmincezer arany lej értékűnél nagyobb munkát nem vállalhatnak és emeletet építését, valamint emelet ráépítést nem végezhetnek.

Maetz Ervin városi főmérnök ur különös „tisztviselői” működését tehát egymásután kétszer dezavualta a targumuresi városi tanács. Sajnos, ez még mindig nem jelenti azt, hogy a nagyhatalmu városi főmérnök nem folytatja holnap ott, ahol tegnap abbahagyta.

Román, magyar és szász iparosok egységes állásfoglalása a betegsegélyző visszasságai ellen

A reghini iparosok is szószerint elfogadták a targumuresi pontokat.

A többi erdélyi és bánági város mintájára, de különösen a tg.-muresi Magyar Iparos Egyesület kezdeményezésére a reghini iparosok is összehgyültek, hogy ünnepélyesen, most már másodszor tiltakozzanak a társadalombiztosító, illetve a betegsegélyző pénztár tarthatatlan és jogtalan rendelkezései és sápszedései ellen. Több mint 300 iparos volt jelen a demonstráló gyűlésen.

Az első szónok Ceusianu Sándor dr., volt képviselő, a reghini román iparosok elnöke volt, aki röviden ismertette a gyűlés célját és kifejtette azokat a sérelmeket, melyek a kisiparosságot a társadalombiztosító törvény intézkedéseivel érték.

A Magyar Iparos Olvasókör és a reghini magyar kisiparosság nevében Bálint Endre beszélt, aki a módosításra váró társadalombiztosító törvényt részleteiben vizsgálta és élesen tiltakozott az ellen, hogy az iparosságot még ott is mostoha-gyermekeként kezeljék és kiaknázzák, ahol éppen ellenkezőleg, segíteni kellene rajta. Tiltakozását pont-okba foglalva terjesztette a gyűlés elé, mely később azt egyhangulag elfogadta.

Ezután Schneidhoffer Károly, a szász Iparosegyület, a „Gewerbeverein” alelnöke emelkedett szólásra és mindenben csatlakozott az előtte szólók indítványához.

Schell András méltatta azt a harmónikus együttműködést, melyet a reghini román, magyar és szász iparosok és azok vezetői lehetővé tettek. Veres Egyed a társadalombiztosító törvény hibáival és előnyeivel foglalkozva, megállapította, hogy bár a törvény tagadhatatlanul az iparosság és munkásság jólétét kívánja előmozdítani, a végrehajtásban ez az igyekezet egyáltalán nem válik

az iparosok és munkások javára. Míg a regátban a biztosítottak betegségük esetén szanaszórúmi üdülést nyernek, addig a szegény erdélyi iparosnak és munkásnak, magas járulékaikért meg kell elégednie felületes tömegkezeléssel, sebeire többször használják, kifőzött vartá kerül és néha még a legesimább fájdalomcsillapítószer sem áll rendelkezésére. Beszéltek még Schupiter Róbert és Verebei József.

A reghini iparosgyűlés teljes egészében magáévá tette a targumuresi pontokat, amelyeket annak idején teljes terjedelmükben közöltünk.

Forgács Sándor művészestélye az aradi Iparos Kulturházban.

Forgács Sándor, az aradi városi színház országos nevű drámai színésze és főrendezője e hó 6-án, szerdán este kilenc órai kezdettel az aradi Iparos Kulturház nagytermében művészestélyt rendez. Az estély keretében Forgács Sándor a világirodalom, valamint a román és magyar költészet köréből és a háború utáni Erdély legkiválóbb irodalmi reprezentánsaitól ad elő költeményeket a töle megszokott hatalmas kifejező erővel. A művészestélyt Szöllősy Istvánnak, a Kölcsey Egyesület főtákarának magasszínvonalú előadása nyitja meg. A változatos műsor keretében Lektner Melinda és Cégka Baba táncművésznők szerepelnek és Székely András tart „Párisi emlékek, impressziók” címen igen érdekesnek ígérkező előadást. Belépti díj nincs, belépésre a műsor jogosít.

MEGNYUGTATÓ

A dajka fürösztö a picit. Mami benéz a fürdöszobába és megnézi, hány fok meleg a víz.
— Szent Isten, — rémüldözik, — maga 35 fokos vízben fürösztö a babát!
— Ugyan, nagysága, — feleli a dajka — mit ért egy ilyen kisbaba a fokokhoz...

Háztelkek

kedvező áron vásárolhatók az Andrei Muresanu és a Mocioni uccában

Közelebbi felvilágosítások az

Aradi Iparosok
Hitelszövetkezetében.

Costinescu volt munkaügyi miniszter a házi cselédek kötelező betegpénztári tagsága ellen

Hogy még nyilvánvalóbbá tegyék azt a visszaélést, amelyre a betegsegélyző pénztár a cselédek beiratásának erőszakos követelésével élkövet, közreadjuk Costinescu volt munkaügyi miniszter nyilatkozatát, — mint legalkalmasabb szakértőjét — a kérdéssről.

— A törvény szövegéből egyáltalán nem következik az, hogy a háztartási alkalmazottak is éppen úgy kötelesek tagjai lenni a betegsegélyző pénztárnak, mint a minősített munkások. A törvényhozó szándékosan hagyta megvilágítatlannul ezt a kérdést, kijelentve, hogy utólag fog határozni felette.

— Egy új adót, amely évenként és személyenként néhány száz lejre emelkedik, nem írhatok alá anélkül, hogy a törvény kategórikusan intézkednék felette. A parlament határozataira bízám az ügyet. Ezért munkaügyi miniszterségem alatt abból az alkalmából, hogy a betegsegélyző pénztár ügynökei be akarták hajítani a cselédek tagdíját, rendelete: tettem közzé, amelyben leszögeztem, hogy a háztartási alkalmazottakra nem vonatkozik a betegsegélyző törvény. A magam részéről semmi igazolást nem tudok találni arra, bármennyire is kívánják ezt a betegsegélyző pénztár vezetői, hogy megnöveljék a polgárok adóterhét.

Március 2.

Iparos műkedvelők
álarcos és jelmezbálja
„POKOL”
az Iparos Otthonban.

Március 3-án aradi masamódok bálja.

Az aradi Női Kalapszalón Tulajdonosok e hó 3-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel az aradi Iparos Kulturház összes termeiben táncol, tombolával és tavaszi divatbemutatóval egybekötött jótékony célú teaestet tartanak. A múlt évi hatalmas siker után, amit az aradi masamódok bálja aratott, fokozott várakozás előzi meg nemcsak az iparosság, hanem az egész aradi közönség részéről az aradi női kalapkészítők reprezentatív divatbemutatóját. Beigazolódik ezzel a várakozással, hogy a masamódok szükségletet elégítenek ki, valóban hiányt töltenek be, amikor túltéve magukat a konkurrencia személyi ellentétén, a közös cél, az egész aradi női kalapkészítő ipar boldogulása érdekében állanak a közönség elé és mutatják meg, hogy a legmagasabb igényeket is ki tudja elégíteni Aradon ez a magas fejlettségi fokot elért iparág.

Teajegy, amelynek megváltása kötelező, egy személyre 25 lej, három személyre 50 lej. Tánc természetesen reggellig.

Veszedelemes német konkurrense támadt Romániában a Singer-varrógépeknél.

Romániában a varrógépek eladása szinte monopolisztikus jelleggel az amerikai Singer cég kezében volt. A Singer cég volt talán az egyetlen nagy varrógép lerakat, amely részle-üzlettel foglalkozott és amely megfelelő nagy ügynöki hálózattal a legapróbb falvakig eljutva, a maga gyármányait az ország területén elhelyezte. Legújabb hírek szerint az egyik nagy német varrógép-gyárnak most az a szándéka, hogy Romániában letelepszik és ugyanazzal a rendszerrel, a mellyel eddig Singerék dolgoztak, ő is beszervezi az eladást olyképpen, hogy az ország jelentősebb városaiban lerakatot létesít és ügynöki hálózatával olyan eladási apparátust épít ki, a mely a legapróbb falvakba is eljuttatja ennek a német gyárnak gyármányait.

Az új romániai varrógép lerakat központját Timisoarán akarja felállítani. Behozatali nehézségei voltak eddig ennek a cégnek és ez az oka annak, hogy csak most, a tavasz elején jutott el odaig, hogy a maga központját Timisoarán felállíthassa. Állítólag a behozatali engedélyek még ma sincsenek ugyan a cég birtokában, de nagy a reménye arra, hogy rövid egy-két héten belül ezek az engedélyek meglesznek, amely esetben mi sem áll újában annak, hogy az eladási szervezete munkához foghasson.

Eladó gépek!

Gömbölyítőgép. (Rundmaschine) kórvágóoló. (Rundscheere) peremezőgép kórvágó oióva. (Sickenmaschine mit Rundscheerapparat).

Cim az „Iparos” kiadóhivatalában

CSALADI KÖR.

- Rösz, úgy utólik, mint a bünt.
- Most így beszél, de ha meghalok, majd kikaparnál.
- Bár már kaparhatnék...

Convocare

Grupa Industrişilor pentru Ajut de Inmormantare din Arad in sala Căminului Industrişilor din Arad in ziua de 10. Martie 1935 Duminica la orele 10 a. m., iar dacă membrii nu se prezintă in număr suficient conform statutelor la 17. Martie 1935 orele 10 a. m. ţine a X-a

Adunarea Generală

ordinară la care cu onoare invită pe toţi membrii.

Diracţiunea.

ORDINEA DE ZI:

1. Discurs inaugural al preşedintelui.
 2. Darea de seamă a Direcţiunei asupra gestiunei pe anul 1933.
 3. Raportul secretarial.
 4. Raportul de cassa.
 5. Raportul comisiei de cenzori.
 6. Descărcarea Direcţiunei şi a Cenzorilor de gestiunea lor pe anul 1933.
 7. Alegeri:
 - a) alegerea a 4 membri de direcţiune pe durata de 3 ani,
 - b) alegerea a 8 membri de comitet pe durata de 3 ani şi 1 membru pe durata de 2 ani.
 - c) alegerea a 12 membri supleanţi in comitet pe durata de 1 an.
 8. Apelare pt. achitarea ajutoarelor de inmormantare.
 9. Propunerii eventuale.
- Propunerile de inaintat la adunare generală trebuie să fie prezentate direcţiunei înainte cu 8 zile socotite dela dată a adunării generale.

OMINOZUS PILLANTAS.

Egy bizonyos nő szabó arról híres, hogy igen sok szövet kell neki. Tudja Isten, több szobódik el nála, mint amennyi a ruhához szükséges. Ez a nő szabó találkozik egyszer egy csipőnyelvű kundsajtjával.

Meghívó

Az Aradi Iparosok Temetkezését Segélyező Osoportja 1935 március 10-én, határozatképtelenség esetén március hó 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor az Iparos Kulturház nagytermében X-ik

rendes évi közgyűlését

tartja, melyre a csoport tagjait tisztelettel meghívja az

Igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Igazgatóság jelentése.
 3. Titkári jelentés.
 4. Pénztári jelentés.
 5. Felügyelő bizottság jelentése.
 6. Felmentvény megadása feletti határozat.
 7. Választások:
 - a) 4 igazgatósági tag megválasztása 3 évre,
 - b) 8 választmányi tag megválasztása 3 évre és 1 tag 2 évre,
 - c) 12 választmányi póttag megválasztása 1 évre.
 8. Temetkezési segélyek kifizetése iránti felelősség.
 9. Esetleges indítványok.
- A közgyűlés elé terjesztendő indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az igazgatósághoz benyújtandók.

— Mondja, kérem, hány óra van? — kérdezi a hölgy.
A nő szabó kivesszi az óráját és így szól:
— Ó, perc hiza a tizenkettenek.
— Jellemző, — jegyzi meg a hölgy, — ahogyan ránez, máris hiza van...

A gépkultura és a történelmi korszakok

Irta: NEUFELD ARMIN dr.

A világtörténelem által körülhatárolt korszakokat a mai technika nem fogadja el. Meggyőződése szerint csak olyan horderejű esemény érdemli meg a korszakalkotó jellegét, mely nem az egyes néprétegekre, vagy népekre, hanem a kollektív emberiségre gyakorol hatást. Ugy, hogy életfeltételeit a haladás irányában anyagilag és szellemileg megváltoztatja. Ebben az értelemben jelentéktelen történelmi esemény egyes államok pusztulása, Kolumbus felfedezése, Napoleon ereje, valóságos alapítások és azoknak reformálása. Ezekről Afrika, Ausztrália népsége, Ázsia négyszázmillió kinaival együtt még tudomást sem szerzett.

Technikai érzéssel ezek az események csak epizódok. Ily felfogás mellett az utolsó jégkorszak óta történelmileg nem ismerünk olyan világtálatkító eseményt, mint a 150 év előtt feltalált első gőzgép.

Az erőgép drámai kríziseken keresztül, minden ellenállást legázolva, ijesztően gyors tempóban megváltoztatta a Földgolyó sok évezredes képét és a kollektív emberiségnek anyagi és szellemi életfeltételeit.

A meginduló gépkultura az ember lelkeből kisugározta a haladási lázt. Lépésről-lépésre, de biztonsággal meglazította a tér és az idő kényszerítő bilincsét.

Ha visszatekintünk az utolsó 150 év csodálatos konkrét eredményeire, alig hihető, de jellemző, hogy ily rövid idő előtt még semmi sem létezett abból, amit együttesen a modern technika „vívmanjának” tartunk. Nem volt kontinenseket összekötő vasút, gőzhajó, autó, légi jármű, emberek által igénybe vehető és általuk előállított motorikus erő. Az elektromosság még nem termelt fényt, sem meleget és a sugárzó energiáknak a Földgolyót körülhálózó hírszolgálatáról még fogalmunk sem volt. Határtalan nagyra látszott a Föld,

mert az idő és ter megőszítette országok, népek anyagi és szellemi együttműködését.

Ezeket a problémákat a fejlődő gépkultura megoldotta és a következő 150 évben a tér és az idő át lesz hidalva. Erőteljes tehát, hogy a technika időbelileg a XIX. századig tolt el az oskor naktörvén. Ez a század erjedésbe hozta és forradalmasította a kollektív emberiség szellemét és életfeltételeit gyökeresen megváltoztatta.

A gépkultura távoli jövőjét a legvakmerőbb fantáziával sem jósolhatjuk meg, de ha elismerjük azt, hogy az ember a Naprendszerrel együtt a hatalmas világmindenségnek alkotórésze, akkor az ok és okozat törvénye betekintést enged a misztériumba. Az ok és okozat törvénye szerint minden a világmindenség ősalapanyagából keletkezett, örökös keringésben egyik keletkezik a másiktól és minden a mindentől. A legmagasabb biológiai egységnek, azaz az embernek építőanyaga a kozmosz, amely a világ minden mélységéből tartalmaz valamit és azzal minden elképzelhető vonatkozásban van.

Eddig csak a lélek, a szellem és az elme anyagi voltát vitatták, mely földi alakjában a világmindenségben fel nem fedezhető. De az élettani fizika újabb tétele szerint a lélek nem egyéb, mint a materiának (anyag) csúcsteljesítménye és legmagasabb foka. Hasonló a gázhhoz, mely, — habár láthatatlan, kézzel meg nem fogható, — mégis anyag. Sőt a lélekre, a szellemre, a gázokra érvényes Boyle-Mariotte-törvény is alkalmazható. Ez a törvény azt mondja, hogy minden gáz törekvése edényben a teret teljesen kitölteni és annál nagyobb nyomást gyakorol a határoló falakra, minél kisebbre van szabva a rendelkezésére álló tér. Ha ez a nyomás külső vagy belső behatások alatt annyira fokozódik, hogy a határok a gáz ellennyomására már nem válaszolnak, akkor az edény széjjelrobban és a kiszabaduló gáz nagyobb határokat hódít el magának.

Hasonló kiterjeszkedési hajtóereje van az emberi léleknek és szellemnek, mely tökéletességének legmagasabb fokán szintén kiterjed és ha belső vagy külső kényszer életfeltételeinek terét megrö-

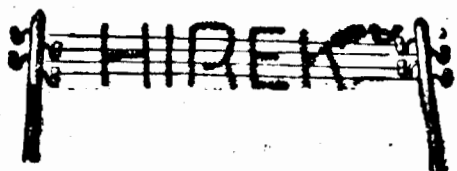
vidíti, akkor ellennyomással válaszol. Törekvése feszítő erejével szukre szabott terekből kiszabadulni és nagyobb térben kiterjeszkedni.

Ez a feszítő erő, a szellemek feltartóztatathatandó expanziója a messze eljövendő jövőben a középkort, melynek kezdetében élünk, a világtérerő-technikával le fogja zárni és csak ezután következnek az ujjkor, melyet Einstein és Eddington próféta ihlettel megjósoltak. E jóslat szerint a világmindenségben az égitestek örökös sugár- és anyagkicserélése folyton regenerálódó biodinamikai perpetuum mobile. A stelláris (csillag) kölcsönhatások megállapításával adva van a világanyagerőtechnika lehetősége. Ez a technika az összes haszonerőket az örökké megújuló kozmikus energiák kifogyhatatlan készletéből meríti, tenát abból az erőrezervoárból, mely a világmindenség anyagi és dinamikai mibenlétét teremtetten tartotta és átalakítja.

De az ujjkornak ez a határköve még igen messze van, mert ezt a technikát megelőzi első sorban a molekuláris erőtechnika. E technika egyik meg ki nem aknázott példája a kolloidanyagok duzzasztó ereje. Sziklákat repeszthetünk egy hasáb fa kolloidtartalmu sejtjeinek megduzzasztásával. Ezt a technikát követi az atomális erőtechnika, melynek egyik példája az atomrepszasztással elérhető óriási energia. Egyetlenegy gramm anyag annyi energiát tartalmaz, mint amennyit 3000 tonna szén elégetéséből kapunk.

Es azután mi lesz?

Kezdődik majd az ujjkor hajnalhasadása, a megjósolt világerőtechnika és az ember gépkulturájával meg fogja kísérelni, hogy a planetáris határokon túl a végtelen világtérbe nyomuljon. Ez a vakmerő vállalkozása azonban csődöt fog mondani. Ezekben a régiókban szellemének további terjeszkedését saját birodalmának határa gátolja. Kifelé megszűnő a lélek expanziója, befelé építi fel saját világát. Az organikus természet főle saját organizált természetét, saját idejével és terével. Azonban a gépkultura ujjkora is lezáródik, mert végül az ember a biológiai törvényszerűségnek, a degenerálásnak áldozatul esik.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés mélyzsetcentiméterenként 4 lej. Éves köteteknél árendi díj.

Redacţia şi administraţia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industrişilor-Iparos Otthon.

— A munkaügyi miniszter előtt van a Nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasításának tervezete. A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtási utasítása elkészült. A végrehajtási utasítás tervezetét a munkaügyi miniszter elé terjesztették. Eszerint a vállalatoknál kötelező lesz a román elemnek nyolcvan százalékban való alkalmazása. A munkaügyi minisztériumban most dolgozzák fel a vállalatok által benyújtott íveket. Számos ívet visszaküldtek, mert azok nem voltak helyesen kitöltve.

— A minisztériumhoz felebbezték az oradeai sütők a kenyérrák maximálása ellen. A napokban egy pékekből álló küldöttség vonult fel az oradeai városházára és kérvényt nyújtott át. Ennek aláírói: Bihari Mór, Ormóczy Jenő, Kohn Mór, Berinde György, Kohn Dániel, Frischmann Adolf, Matias Vasile, Nagy Károly, Beck Áron, Wieder Lajos, Mittelmann Lajos, Fekete György, Davidovics Hermann, Szedő Emil, elsősorban a kenyér maximálását, másodsorban a maximálás módját felebbezték meg. Kérték, hogy felebbezésüket soron kívül juttassák el a kereskedelmi minisztériumba, hogy annak alapján mielőbb semmisítsék meg a kenyér maximálására vonatkozó határozatot.

— A hazai gyárak nem fogadják el megrendeléseket. Bucurestii jelentés szerint a hazai gyárak a külkereskedelmi szabályzat életbeléptetésének késedelme folytán elhatározták, hogy egyelőre rendeléseket nem fogadják el, illetőleg sem a szállítási határidő, sem az ár tekintetében magukat nem kötelezik. A devizák és a külföldről beszerzendő nyersanyagok hiánya és a behozatali feltételeinek nem ismerése lehetetlenné teszi a gyárak számára fix rendelések elfogadását.

KÜLÖNÖS ISMERTETŐ JELEK.

Két kicsi lányka fürdik, aztán az egyik öltözködni kezd. Felveszi a kis ingecskéjét, mire megszólal a másik:

— Te, Micike, fordítva vettél fel az inget. Ahol piszkos, ott van hátul.

— Terv a kisantant-államok közös ipari kiállításának megrendezésére. A bucurestii racionalizálási intézet vezértitkára, dr. Clejan memorandumot intézett a kisantant gazdasági tanácsához, amelyben azt ajánlja, hogy a kisantant államok ipara rendezzen közös kiállításokat termékeiből. A memorandumhoz dr. Clejan részletes tanulmányt mellékel, erről a kérdésről, amelyben kimutatja, hogy a három állam közötti árucseréforralom intenzívebbé tétele, valamint a Balkán-államok piacainak megszerzése szempontjából milyen nagy fontossága volna az ilyen kiállításoknak, amelyek mellett nemcsak az ipar, hanem a három állam mezőgazdasági termékei is kiállíthatók volnának. E kiállítások révén az összes érdekelt megismerhetnék a három állam mezőgazdaságának és iparjának termelési kapacitását, ami az autarkia helyes irányba való terelése szempontjából nagy jelentőségű lenne. Az első ilyen kiállítás helyéül dr. Clejan Bucurestii ajánlja.

NAIVE FRAGE.

„Siehst du, Kurti, diese Sardinen werden auch von den grossen Fischen im Meer gefressen.“

„So? Wie kriegen denn die grossen Fische die Bleichbärschen auf?“

Az ipartestületek kisiparos tagjait miniszteri rendelettel sem lehet a forgalmi és luxusadó fizetésére kötelezni

A pénzügyi közegek kísérletei ellen csak a törvény pontos idézésével védekezhet az iparos.

Min alapszik a kisiparos forgalmi és luxusadómentessége?

Ismeretes, hogy a kormány az államháztartás egyensúlyba hozása céljából a forgalmi adó fel-emelését vette tervbe. Azt jelenti ez, hogy ezután is, mint mindig, az iparososztályt akarja sújtani a kincstár által igényelt újabb terhek viselésével.

Ki akarják terjesztetni a forgalmi adót szélesebb rétegekre. A nyersanyagoktól a készgyártmányig terjedő körben a különböző közbeeső termékeket és külön-külön forgalmi adóval akarják megterhelni. A kétszeres, sőt háromszoros megadóztatás által az egyes termékek ára természetesen lényegesen emelkedni fog, ami a belföldi iparcikkek versenyképességét nagymértékben csökkenti a külföldiekkel szemben.

Gyakori a panasz, hogy a pénzügyigazgatóságok ellenőrei sűrűn látogatják a kisiparosokat, illetve egyre-másra beidézik őket és miniszteri utasításokra hivatkozva a forgalmi adó-köteles vállalatok közé soroznak olyanokat, melyek a múltban nem fizették ezt az adómentet. Exisztenciális fontosságú tehát iparosainkra nézve, hogy valamilyen tisztában legyenek azzal, kik kötelesek forgalmi adót fizetni. Ez az egyetlen mód arra, hogy a pénzügyigazgatóságok fenti kísérletei ellen megfelelően védekezni tudjanak. Ismételtén

— A meghosszabbított érvényű behozatali engedéllyel importált áruk elvámolhatók. Jelentettük, hogy a kormány nem hosszabbította meg a február 15-én lejárt importengedélyek érvényét. Az erre vonatkozó rendelkezést egyes vámhivatalok úgy értelmezték, hogy az olyan áruk sem vámolhatók el, amelyeknek behozatali engedélyt február 15-én túl meghosszabbították. A pénzügyminisztérium most rendeletet adott ki, amely szerint azok az áruk, amelyeknek behozatali engedélyt február 15-én túl meghosszabbították, elvámolhatók.

ADÓUGYI ÉRTEKEZLET.

— Hány munkásod van?
— Hét.
— Te örült, az veled együtt nyolc és forgalmi adó alá esik. Gyárosnak érzed talán magad?
— Nem.
— Miért nem tartasz akkor egyet kevesebb munkást?
— Mert egy nem számít.
— Hogy-hogy?
— Egy mindig a félreeső helyen van.

— Kereskedelmi és iparvállalatok mérleg eredményei. Societatea de Difuziune Radio-Telefonică din România, 1934. évi mérlegét 50 millió lej részvénytőke és 1,267.641 lej tartalékalap mellett 3,131.636 lej tiszta nyereséggel zárta. Fabrica de Hârtie Busteni C. & S. Schiel S. A. Busteni, 109,340.000 lej részvénytőke és 53,506.803 lej tartalékalapok mellett 19,800.000 lej tiszta nyereséggel zárta múlt évi mérlegét. — Moskovits Ipartelep Rt. Oradea, 1934. augusztus 31-i mérlegében 16 millió lej részvénytőke és 7,305.737 lej tartalékalap mellett 2,758.485 lej tiszta nyereséget mutat ki. — Prima Fabrică de Spirit şi Industria Chimică Timişoara S. p. A. 12 millió lej részvénytőke és 8,335.701 lej tartalékalap mellett múlt évi mérlegét 3,731.163 lej tiszta nyereséggel zárta. — Josif Stiaszny S. A. Arad, 1934. évi mérlegében 1,500.000 lej részvénytőke mellett 20,201 lej tiszta nyereséget mutat ki. (1934. november 20. és december 31. közötti mérleg.) — Sapic S. A. pentru Industrie şi Comerţ de Lemne Timişoara, 1 millió lej részvénytőke és 157.713 lej tartalékalap mellett 300.468 lej veszteséggel zárta múlt évi mérlegét.

ideiktatjuk tehát az 1934. április elsején életbe léptetett forgalmi adó-törvény 9-ik szakaszát, mely a kisiparosok forgalmi adómentességét biztosítja.

„Kisipari műhelyek, amelyeknek főnökei az ipari törvényeknek megfelelően valami szakmai szervezetnek tagjai (Erdély, Bánság és Bukovina területén ipartestületi tagok) és legfeljebb öt loerős géperőt (motort) használnak, valamint legfeljebb hét munkást (mester is beleszámít) alkalmaznak, mentesek a forgalmi és luxusadó alól. Nincsenek mentesítve ezek alól az adónemek alól azok a vállalatok, amelyek a munkát háziiparosoknak adják ki. Falusi iparosok abban az esetben is mentesítve vannak a forgalmi és luxusadó fizetése alól, ha nem tartoznak valamelyik szervezetbe (ipartestületbe)“.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restauranta cu cotizaţie lor, să achite restanţa in interesul lor propriu, fiindcă in conformitatea ş. l. 14 şi 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatice, adică dacă membrul decedează în timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizaţiunile sunt scadente după următorii membri decedaţi:

Az aradi iparosok temetkezési segélyező csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálozást járó díjakkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A. csoportban 820. Văd. lui Ioan Berényi Jánosné. 821. Mauritiu Oppenheimer Mór. 822. Văd. lui Adolf Ermesz Adolfné.

In Grupa B. csoportban 828. Sot. lui Gheorghe Kovács Györgyné.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

Alólirottak családtagjaink elhalálása alkalmából halásan megköszönjük itt a nagy nyílvanosság előtt az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportjának azon gyors és humánus eljárását, amellyel emberbaráti kötelezettségének eleget téve az „A” csoportból járó 12.000 lejnyi segélyt nekünk haladéktalanul kiutalta és ezzel nagy bánatunkon legalább az anyagi gondoktól mentesített.

Arad, 1935. február hó.

Székely János,
őzv. Oppenheimer Mórné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare in caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunica cu asociatii, că cotizaţiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportjai igazgatósága értesíti a csoport tagjait, hogy a halálozási járulékok a következő sorozamokig esedékesek:

In Grupa I. csoportban Carol Berecz Károly 746. Martin Czirák Márton 747.

In Grupa II. csoportban Petru Lelik Péter 841.

Totodată rugăm membrii noştri, să se prezinte în biroul nostru spre preschimbarea carnetelor conform dispoziţiunilor statutorilor noi apărute în No. 169. al Mon. Of.

Kérjük egyúttal a tagjainkat, hogy a Mon. Of. 169. száma szerint már életbelépett új alapszabály értelmében a könyvecskéik kicserélése végett a Csoport irodájában megjelenni sziveskedjenek.